

Curs 2009-2010 Codi : 22000 Assignatura : Didàctica de les Ciències Socials

Titulació, impartició i nombre de crèdits:

- Titulació: Mestre en l'especialitat d'Educació Especial
- Tipus d'assignatura: obligatòria
- Impartició: semestral
- Semestre : primer semestre / 2n curs
- Departament: Didàctica de la Llengua i la Literatura i de les Ciències Socials
- Nombre actual de crèdits assignats: 4 crèdits

Departament: Didàctica de la Llengua i la Literatura, i de les Ciències Socials

Professora: Pilar Comes Solé

Objectius d'aprenentatge de l'assignatura

1. Comprendre el valor educatiu, les finalitats i els propòsits de l'ensenyament i l'aprenentatge de les Ciències Socials en la formació dels alumnes d'educació amb necessitats educatives especials.
2. Conèixer i valorar diferents concepcions, estils, models i pràctiques educatives i la seva aportació en la formació per una ciutadania del segle XXI
3. Analitzar i valorar documents o materials curriculars propis de l'àrea de Ciències Socials per a l'educació primària i la seva adaptació per als alumnes amb necessitats educatives especials.
4. Analitzar els principals problemes que planteja l'ensenyament i l'aprenentatge de les Ciències Socials en l'Educació Primària, a partir de la construcció dels conceptes d'espai geogràfic i de temps històric, entre d'altres.
5. Aplicar estratègies de treball basades en la participació, el treball cooperatiu, la recerca documental i l'ús de les tecnologies de la informació i de la comunicació.
6. Adaptar i crear activitats d'aprenentatge vinculades a una seqüència didàctica que prevegui l'adaptació als alumnes amb necessitats educatives especials.

Blocs temàtics i organització dels continguts

Les finalitats de l'ensenyament-aprenentatge de les Ciències Socials :

- educació de la ciutadania i habilitats socials
- educar en un món complex: les aportacions de la teoria de la complexitat en l'educació
- el foment del pensament complex i argumentatiu

El mestre com a professional de l'educació :

- Estils docents i clima d'aprenentatge compartit
- Les aportacions del mestre a la construcció de la identitat i l'autonomia dels alumnes
- Contextos d'ensenyament i recursos didàctics en relació a l'estil docent

Les fases d'ensenyament-aprenentatge: el model de la seqüència didàctica

- El procés d'ensenyament i aprenentatge des de la perspectiva del constructivisme cultural
- La seqüència didàctica i les fases d'ensenyament aprenentatge.

El procés d'avaluació interrelacionat amb el d'e/a
Exemplificació amb una unitat didàctica

4. Els documents i els materials curriculars de Ciències Socials a l'educació primària.

El marc curricular de Catalunya

Altres marcs curriculars a comparar

La concreció del marc curricular en els materials didàctics: llibres de text i altre tipus de materials

La construcció dels conceptes eix de les Ciències Socials.

- La interpretació i la representació de l'espai i el coneixement del medi.
- El sentit i la consciència del temps històric.

El paper de les tecnologies digitals en l'àrea de Coneixement del Medi Social.

Avaluació

El model avaluatiu de l'assignatura tracta de fer compatible la curta durada de l'assignatura amb un model d'avaluació continuada com a forma bàsica per facilitar també l'assimilació dels continguts per part dels alumnes.

L'avaluació acreditativa de l'assignatura es fa en base a :

Les activitats a classe: presència, participació, aportacions...

La carpeta d'aprenentatge, que de manera individual ha de fer cada alumne en base al que es treballa a classe

i finalment l'examen o prova final.

Aquesta pot no ser necessària per aquell alumnat el treball de la carpeta d'aprenentatge sigui suficient bo com per no precisar la prova final.

4. Fonts d'informació bàsica

Per a cada bloc temàtic es la professora els aportarà les referències bibliogràfiques per tal que puguin complementar adequadament les idees que es van plantejant a les classes presencials.

Revistes de Didàctica de les Ciències Socials

-Íber. Didáctica de las Ciencias Sociales, Geografía e Historia. Revista de l'editorial Graó.

-Didáctica de las ciencias experimentales y sociales. Departament de Didàctica de les Ciències Experimentals i Socials. Universitat de Valencia

-Con-Ciencia Social. Anuario de didáctica de geografía, historia y otras ciencias sociales de Fedicaria.

-Enseñanza de las Ciencias Sociales. ICE de la UAB i de la UB.

Revistes on apareixen articles de Didàctica de les Ciències Socials :

- Aula de Innovación Educativa. Revista de l'editorial Graó.

- Cuadernos de Pedagogía. Revista de l'editorial Praxis.

- Documents d'Anàlisi Geogràfica. Publicació del Departament de Geografia de la UAB.

- Guix. Elements d'acció educativa. Revista de l'editorial Graó.

- Investigación en la Escuela. Revista de la Universidad de Sevilla.

- Perspectiva Escolar. Revista de l'AM Rosa Sensat.

Algunes pàgines web

-- Edu365: HYPERLINK "http://www.edu365.com" <http://www.edu365.com/>

-- Enllaços de geografia i història: HYPERLINK "http://www.xtec.es/%7Ejferro/matrizorigin.htm" <http://www.xtec.es/%7Ejferro/matrizorigin.htm>

-- Senderi-Educació en Valors: HYPERLINK "http://www.senderi.org" <http://www.senderi.org>

-- Top de historia: HYPERLINK "http://www.educahistoria.com/top/index.php" <http://www.educahistoria.com/top/index.php>

- Comunitat catalana de Webquest: HYPERLINK "<http://www.webquestcat.org>"
- Xtec-Xarxa Telemàtica Educativa de Catalunya: HYPERLINK "<http://www.xtec.es>" <http://www.xtec.es>
- Zona Clic: HYPERLINK "<http://clic.xtec.net/ca/>" <http://clic.xtec.net/ca/>
- Alteris: HYPERLINK "<http://www.alteris.org>" <http://www.alteris.org>

Bibliografia recomanada

- AISENBERG, B.; ALDEROQUI, S. (1994) Didáctica de las Ciencias Sociales. Aportes y reflexiones. Buenos Aires: Paidós.
- ALBET, A.-BENEJAM, P. (2000) Una Geografía humana renovada: lugares y regiones en un mundo global. Barcelona: Ed. Vicens-Vives.
- BENEJAM, P.; PAGÈS, J. (coords. 1997) Enseñar y aprender Ciencias Sociales, Geografía e Historia en la Educación Secundaria. Barcelona: ICE-UB / Horsori.
- CASAS, M. BOTELLA, J; (2002) La democracia y sus retos en el siglo XXI. Elementos para la formación democrática de los jóvenes. Madrid: ed. CissPraxis.
- CASAS, M. (Coord.) (2005) Ensenyar a parlar i escriure ciències socials, Barcelona: Rosa Sensat
- COMES, P. (2007) "Aprentatge Servei i TIC; una potent alinça per al foment de l'educació de la ciutadania"
- a Escola Catalana nº436, pàg. 34-37
- HERNÁNDEZ, F.X. (2002) Didáctica de las ciencias sociales, geografía e historia. Barcelona: Graó.
- JORBA, J.; CASELLAS, E.; PRAT, A.; QUINQUER, D. (2000) Avaluar per millorar la comunicació i facilitar l'aprenentatge. Barcelona: ICE/UAB.
- MORIN, E. (2001) Tenir el cap clar. Per organitzar els coneixements i aprendre a viure. Barcelona: edicions la campana.
- OLLER, M. (1996) "Ciències Socials. Educar i viure uns valors?" a L'Avenç, núm. 204, pàg. 71-73.
- OLLER, M. (1999) "Trabajar problemas sociales en el aula, una alternativa a la transversalidad" a DDAA. Un Currículum de Ciencias Sociales para el siglo XXI. Actas del X Simposium de Didáctica de las Ciencias Sociales. La Rioja: Universidad de la Rioja-Diada, pàg. 123-129
- PAGÈS, J. (1994) "Per què i què ensenyar i aprendre de Ciències Socials a finals del segle XX" a Perspectiva Escolar, núm. 182, pàg. 9-20.
- PAGÈS, J. (1998) "Models i tradicions curriculars en l'ensenyament de les Ciències Socials i de les humanitats: Les finalitats i els valors com opció ideològica" a BENEJAM, P.; PAGÈS, J. (coords.) Psicopedagogia de les Ciències Socials i de les humanitats. Barcelona: UOC.
- SANMARTÍ, N. (2007) 10 ideas clave para evaluar, Barcelona: Editorial Graó
- TREPAT, C; COMES, P. (1998) El tiempo y el espacio en la Didáctica de ls Ciencias Sociales. Barcelona: ICE/UB-Graó.